

ת"פ 15/07/19432 - מדינת ישראל נגד עדן לבונה - בנין השקעות ויזום (2000) בע"מ, ח.פ., יעקב פדלון,

בית דין אזורי לעבודה בחיפה
ת"פ 15-07-19432 מדינת ישראל נ' עדן לבונה - בנין
השקעות ויזום (2000) בע"מ ואח'

בפני בעניין:	כבוד השופט אסף הראל מדינת ישראל
המאשימה	ע"י ב"כ: עו"ד ר' יעקוב מנסור נגד
הנאשמים	1. עדן לבונה - בנין השקעות ויזום (2000) בע"מ, ח.פ. 2. יעקב פדלון, ע"י ב"כ: עו"ד ש' אריאלי

גזר דין

1. הנאשמת 1 (להלן- **עדן לבונה**) היתה בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום חברה בע"מ אשר עסקה, בין היתר, בפרויקטים של עבודות בניה. הנאשם 2 (להלן - **פדלון**) היה במועדים אלו מנהלה ובעליה של עדן לבונה. בסוף שנת 2012 החלה עדן לבונה לבצע עבודות של בנית בנין מגורים בגבעת אולגה, חדרה, בפרויקט שכונה "עדן על הים". פרויקט זה הורכב משני בניינים. האחד, בניתו הושלמה בשנת 2012. השני- שעליו נסוב כתב האישום- בניתו החלה בסוף שנת 2012 (להלן- **הבנין**).

2. בתאריכים 12.11.13, 20.11.13 ו- 25.12.13 נערכו באתר הבניה של הבנין (להלן- **האתר**) ביקורות על ידי נציגים ממשרד הכלכלה. בביקורות אלו, נמצא שבנית הבנין נעשתה בניגוד להוראות פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970, התקנות שהותקנו לפי פקודה זו, וכן בניגוד לחוקים ותקנות אחרים שעניינם בטיחות בעבודה. בעקבות כל אחת מהביקורות נמסרו לנאשמים מסמכים המפרטים את הליקויים שנמצאו, כמו גם דרישה לתקנם. יוסף גם כי במועד הביקורת הראשונה, ביום 12.11.13, הוצא כנגד הנאשמים - מכח סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954 - צו בטיחות מס' 38565 המורה להם להפסיק את כל עבודות הבניה בבנין (להלן - **צו הבטיחות**). בשל ביצוע עבודות לבנית הבנין בניגוד להוראות החוקים והתקנות שעניינם בטיחות בעבודה, הואשמה עדן לבונה בשלושה אישומים נפרדים, כל אחד יחד למועד ביקורת שונה. פדלון הואשם בכך כי הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו כנושא משרה בעדן לבונה. עוד הואשמו עדן לבונה ופדלון כי הפרו את צו הבטיחות.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים

במסגרת האישום הראשון, שעניינו ממצאים שנמצאו בביקורת שבוצעה באתר ביום 12.11.13, הורשעו הנאשמים בעבירות הבאות:

- (א) אי מסירת הודעה על תחילת ביצוע פעולות בניה, עבירה לפי סעיפים 219(א) ו-192 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ב) אי מינוי מנהל עבודה, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ג) שימוש בכננת חשמלית מבלי שנבדקה על ידי בודק מוסמך ומבלי שנערך לגביה תסקיר במועד, עבירה לפי סעיפים 81, 86 ו-219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ד) אי גידור משטחים מהם ניתן ליפול לעומק, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 9(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ה) אספקת סולם ששלביו אינם נתונים היטב בתוך הזקפים או אינם תמוכים על ידי גזרי עץ המחוברים היטב לזקפים משלב לשלב - עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 78 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ו) העמדת תומכות מתכת בשני רבדים לתמיכת טפסות תקרה, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 88 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ז) ביצוע עבודת טפסות לבנית תקרה שמפלס פניה התחתון נמצא בגובה העולה על 4 מטרים מעל למשטח שהטפסות נתמכת עליו, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 85 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.
- (ח) שימוש בלוח חשמל שבור, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 6 לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש],

התש"ל - 1970.

(ט) שתי עבירות של שימוש בתקע חשמל שבור, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 7(ב) לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(י) אי ביצוע בדיקה למתקן חשמלי באמצעות בודק מוסמך, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 11 לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(יא) אי פיקוח על שימוש בקסדות מגן, עבירה לפי סעיף 219 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(יב) אי קיום הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם, עבירה לפי תקנות 3, 10 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(יג) אי מסירת מידע לעובדים בדבר הסיכונים במקום העבודה, עבירה לפי תקנות 2 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(יד) אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה לפי תקנות 6 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(טו) אי מסירת תמצית מידע בכתב לעובדים ובה מידע בדבר הסיכונים שבעבודה, עבירה לפי תקנות 7 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

במסגרת האישום השני, שעניינו ממצאים שנמצאו בביקורת שבוצעה באתר ביום 20.11.13, הורשעו הנאשמים בעבירות הבאות:

(א) שימוש בכננת חשמלית מבלי שנבדקה על ידי בודק מוסמך ומבלי שנערך לגביה תסקיר במועד, עבירה לפי סעיפים 81, 86 ו-219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ב) אי פיקוח על שימוש בקסדות מגן, עבירה לפי סעיף 219 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

במסגרת האישום השלישי, שעניינו ממצאים שנמצאו בביקורת שבוצעה באתר ביום 25.12.13, הורשעו הנאשמים בעבירות הבאות:

(א) שימוש בכננת חשמלית מבלי שנבדקה על ידי בודק מוסמך ומבלי שנערך לגביה תסקיר במועד, עבירה לפי סעיפים 81, 86 ו-219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ב) אי גידור משטחים מהם ניתן ליפול לעומק, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 9(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ג) אספקת סולם ששלביו אינם נתונים היטב בתוך הזקפים או אינם תמוכים על ידי גזרי עץ המחוברים היטב לזקפים משלב לשלב - עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 ולפי תקנה 78 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ד) שימוש בלוח חשמל שבור, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 6 לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ה) שימוש בתקע חשמל שבור, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 7(ב) לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ו) אי ביצוע בדיקה למתקן חשמלי באמצעות בודק מוסמך, עבירה לפי סעיף 219(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970, לפי תקנה 163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח - 1988 ולפי תקנה 11 לתקנות החשמל (מיתקן חשמלי ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג - 2002. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ז) אי פיקוח על שימוש בקסדות מגן, עבירה לפי סעיף 219 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש],

התש"ל - 1970 ולפי תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997. הרשעת פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 222 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

(ח) אי קיום הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם, עבירה לפי תקנות 3, 10 ו- 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(ט) אי מסירת מידע לעובדים בדבר הסיכונים במקום העבודה, עבירה לפי תקנות 2 ו- 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(י) אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה לפי תקנות 6 ו- 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

(יא) אי מסירת תמצית מידע בכתב לעובדים ובה מידע בדבר הסיכונים שבעבודה, עבירה לפי תקנות 7 ו- 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954.

במסגרת האישום הרביעי, שעניינו הפרת צו הבטיחות, הורשעו הנאשמים בעבירות הבאות:

(א) הפרה ביום 20.11.13 של צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954, עבירה לפי סעיף 8(ב) לחוק זה. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק זה.

(ב) הפרה ביום 25.12.13 של צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד - 1954, עבירה לפי סעיף 8(ב) לחוק זה. הרשעתו של פדלון בעבירה זו נעשתה גם מכח סעיף 36(ה) לחוק זה.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה טוענת, בין היתר, כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים בוצעו למרות שהופנתה תשומת לבם לכך יותר מפעם אחת. המאשימה סבורה כי יש לראות בכל עבירה שבוצעה כארוע נפרד. נטען כי הערך החברתי המוגן שנפגע הוא קדושת החיים ואי סיכון חיי אדם, וכי המניע לביצוע העבירות היה מניע כלכלי של חסכון בהוצאות כספיות. טוענת עוד המאשימה כי המקרה דנן יוצא דופן בחומרתו, לאור היקף העבירות מהסוג החמור ביותר. נטען כי יש מקום להרתיע מעבידים מהתנהגות כזו, גם לאור העובדה כי ריבוי תאונות עבודה באתרי בניה הוא בגדר מכת מדינה. לאור אלה, עותרת המאשימה להעמיד את מתחם הענישה ההולם - לגבי כל אחד מהנאשמים - על טווח שבין 80% ל- 100% מהקנס המירבי שנקבע לכל עבירה. באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, טוענת המאשימה כי העבירות בוצעו במסגרת משלח ידם של מי שעיסוקם בתחום הבניה; וכי הנאשמים פעילים בתחום זה מזה עשרות שנים ועוסקים

בו כיום (מוצג ת/20 - דו"ח רשם החברות המתייחס לעדן לבונה). נטען כי התנהגות הנאשמים, שעברו את העבירות למרות התראות שניתנו להם, מעידה על זלזול בחוק. לאור כל אלה עותרת המאשימה להטיל על הנאשמים עונש בגובה 100% מהקנס המירבי; לחייבם לחתום על התחייבות להמנע מביצוע עבירות על החוקים והתקנות נושא האישומים; ולהטיל מאסר על הנאשם 2 ככל שלא ישולם הקנס.

5. הנאשמים טוענים, בין היתר, כי מדובר בארוע אחד; וכי יש ליתן את הדעת לכך שאיש לא נפגע כתוצאה מביצוע העבירות. על פי הנאשמים, מתחם הענישה לו עותרת המאשימה אינו מתאים לנסיבות המקרה כאן בו לא נפגע אף אחד. על פי הנאשמים, הרקע שהביא להרשעתם בעבירות היה אי מינוי מנהל עבודה. אי מינוי זה נבע בשל טעות של המאשימה שלא אישרה את כהונת מנהל העבודה שאותו ביקשה עדן לבונה למנות. כתוצאה מכך לא מונה מנהל עבודה, והעבירות נעברו בשל כך שלנאשמים אין את המומחיות בתחום הבטיחות בעבודה, מומחיות המסורה למנהלי עבודה. לאור זאת, נטען כי אין לייחס לנאשמים מניע כלכלי שהביאם לעבור את העבירות. הסיבה לעבירות שנעברו היתה בורות וחוסר היכרות של דיני הבטיחות בעבודה. עוד נטען כי הנאשמים אינם פעילים כיום בתחום הבניה; כי יש לגזור את עונשו של פדלון לקולא; כי פדלון שקוע בחובות כתוצאה מהפרוייקט שנבנה; וכי מצבו הבריאותי אינו טוב.

6. פדלון העיד במסגרת שלב הטיעונים לעונש. בעדותו הסביר פדלון כי הוא תורם בסתר לצדקה (מוצג נ/6 - מכתב מוסדות אור דוד בבני ברק). הוצג גם אישור לגבי מצבו הבריאותי (מוצג נ/7). פדלון הסביר, בין היתר, כי הוא נמצא במשיכת יתר בבנק בגובה מיליון וחצי ש"ח; כי לא עבר את העבירות בשל רצון לחסוך כסף - ותעיד על כך העובדה שהוא תורם בסתר לנזקקים למרות מצבו הכלכלי הקשה; כי אינו עובד כיום וגם אינו פעיל יותר בתחום הבניה מאז שהתסתיימה בנית פרויקט "עדן על הים"; כי מעולם לא היה קבלן גדול, אלא לכל היותר עסק בשיפוצים או בבניית יולת בהיקף לא גדול; וכי הוא בן 72 ומבקש שלא יוטל עליו עונש שיגרום לו לסיים את חייו כנזקק.

7. לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הצדדים ולראיות שהציגו במסגרת טיעוניהם לעונש, הגעתי למסקנה כי יש להשית על הנאשמים עונש של קנס ומתן התחייבות להימנע מביצוע עבירה, כפי שיפורט להלן.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד

8. העבירות אותן ביצעו הנאשמים מהוות אירוע אחד. מספר טעמים למסקנה זו. ראשית, מדובר בעבירות שבוצעו במספר הזדמנויות הסמוכות זו לזו, שנפרשו על פני תקופה של כחודשיים. שנית, בין העבירות מתקיים מבחן "הקשר ההדוק". זאת לאור כל אלה: התכלית העבריינית בכל אחת מהעבירות שבוצעו היתה אחת - הפחתת עלויות בנית הבנין; העבירות בוצעו בהתייחס למקום אחד - הוא אתר בנית הבנין; והעבירות שנעברו היו ביחס להוראות שנועדו להגן על שלומו של אותו קהל מטרה - העובדים שביצעו את עבודות הבניה באתר. שלישית, במקרה דנן נפגעו ערכים חברתיים מוגנים - שיפורטו בהמשך - אך לא היו קורבנות בשל העבירות שנעברו. בנסיבות אלו, קביעת מתחם ענישה הולם לכל עבירה או לכל אישום בנפרד נראית מלאכותית. לאור זאת, אני קובע כי מדובר בעבירות שהן בגדר אירוע אחד שמוצדק לקבוע בגינו מתחם ענישה כולל אחד, באופן שייקח בחשבון את שילוב העבירות (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **החוק**)); ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, פסקה 2 לפסק דינו של השופט פוגלמן (29.10.2014); ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ**, פס' 15-17 לפסק הדין (8.11.2014) (להלן - **ענין חדוות הורים**); ע"פ (ארצי) 32385-05-14 **שמש חי אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל**,

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות

9. על מנת לקבוע מתחם ענישה הולם, יש ראשית לבחון מהם הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו בעקבות מעשיהם ומחדליהם של הנאשמים, ומהי מידת הפגיעה בהם (סעיף 40ג(א) לחוק). דיני הבטיחות בעבודה נועדו לטובתם והגנתם של העובדים. דינים אלו נועדו לספק סביבת עבודה בטוחה; למנוע תאונות בעבודה; ולשמור על חיי ושלמות גופו של כל מי שנמצא במקום העבודה ומבצע את העבודה (ע"א 7130/01 סולל בונה בניין ותשתית בע"מ נ' תנעמי, פ"ד נח (1)1, פסקה 9 לפסק הדין (2003)). דינים אלו אף נועדו לחסוך את ההשלכות הכלכליות החמורות של תאונות בעבודה לעובד עצמו, למעסיקו וכן למדינה כמי שנושאת במתן טיפול רפואי ושיקום נפגעי עבודה. דיני הבטיחות מטילים על גורמים שונים- ביניהם המעסיק ומבצע העבודה- את האחריות לדאוג שמקום העבודה, ובכלל זה כלי העבודה ואופן ביצוע העבודה, יהיה בטוח; לוודא שכלל העובדים יהיו מודעים להוראות הבטיחות; ולפקח על ביצוע הוראות אלו (דב"ע (ארצי) נו/3-8 מדינת ישראל - החברה לחקלאות בגליל העליון (ח.ח.ג.ע 1988) בע"מ, פד"ע לא 235, פסקה 5 לפסק הדין (1996)). בשל כך שדיני הבטיחות בעבודה מיועדים בראש ובראשונה לשמור על שלמות גופם וחייהם של מי שמבצעים את העבודה במקום העבודה, ובשים לב לכך כי מדובר בערך חברתי מן המעלה הראשונה, מוגדרות רבות מן העבירות על דיני הבטיחות בעבודה כעבירות מסוג אחריות קפידה (סעיף 22 לחוק; ע"פ (ארצי) 1002/04 רזפול בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 7 לפסק הדין (27.3.2006); ע"פ (ארצי) 50155-08-10 חברת השמירה בע"מ נ' מדינת ישראל, פס' 26-28 לפסק הדין (6.11.2012)).

10. במחדלם של הנאשמים לפעול בהתאם לדיני הבטיחות בעבודה השונים העמידו את מבצעי העבודה באתר בסכנה ממשית לפגיעה גופנית ואף אובדן חיים. מדובר בעבירה הפוגעת בערך חברתי בסיסי ומוגן, מן המעלה הראשונה. הגם שלא נטען, וממילא לא הוכח, כי עקב התנהלותם של הנאשמים נפגעו בפועל מי מהעובדים באתר, אין בכך כדי לאיין את הפגיעה בערך החברתי המוגן. זאת מאחר ועצם העמדת מבצע העבודה באתר בסיכון כזה- גם היא פוגעת בערך החברתי המוגן. לפגיעה האמורה בערך החברתי המוגן, שנגרמה עקב העבירות בהן הורשעו הנאשמים, לא יכולה להיות הצדקה הטמונה בצורך להגן על אינטרס לגיטימי אחר. זאת משום שבבסיס העבירות שנעברו על ידי הנאשמים עמד אינטרס כלכלי- רצון להפחית את העלויות הכרוכות בבניית הבנין. הפחתת עלויות זו אין לקבל כלגיטימית, עת שהיא מבוססת על יצירת סיכון לפגיעה ברווחתם ושלמות גופם של מבצעי העבודה באתר. יש לדחות את טענת הנאשמים כי המניע לעבירות לא היה כלכלי כי אם אי היכרותם את דיני הבטיחות בעבודה. טענה זו יכולה אולי היתה להיות נכונה לגבי העבירות בהם הורשעו במסגרת האישום הראשון, אולם היא לא יכולה לחול על עבירות שנעברו לאחר שניתנה לנאשמים התראה מפורשת על ידי נציגי משרד הכלכלה.

11. לאור האינטרס הכלכלי העומד בבסיס המניע לביצוע העבירות על דברי החקיקה בתחום הבטיחות בעבודה, הרי מדובר בעבירות שהן בטיבן עבירות כלכליות. לכן, לשם הגנה על הערכים המוגנים שפורטו לעיל, יש להרתיע עבריינים בכח בדרך של הטלת קנסות שיהפכו עבירות אלה לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית (דב"ע (ארצי) תשן/3-8 מדינת ישראל נ' שטורם, פד"ע כב 150, פסקה 5 לפסק הדין (1990)).

12. מכאן אפנה לבחון מהו שיעור הקנסות המירבי שניתן להטיל על הנאשמים, לאור העבירות בהן הורשעו:

(א) מהאמור בסעיפים 219 ו-225 לפקודת הבטיחות [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן- **פקודת הבטיחות בעבודה**) וסעיף 61(א) לחוק עולה כי גובה הקנס על עבירה לפי פקודת הבטיחות בעבודה או התקנות שהותקנו מכוחה - כאשר לענייננו רלוונטיות תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988 (להלן- **תקנות עבודות בניה**) ותקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997 (להלן - **תקנות ציוד מגן**) - עומד על 14,400 ש"ח. גובה הקנס המירבי הוא 29,200 ש"ח במידה והעבירה היתה עשויה לגרום מוות או חבלת גוף.

(ב) בהתאם לאמור בתקנה 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן- **תקנות הדרכת עובדים**) וסעיף 61(א) לחוק, עבירה על ההוראות הנקובות בתקנות הדרכת עובדים- דינה קנס בגובה 14,400 ש"ח.

(ג) בהתאם להוראות סעיף 8(ב) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן- **חוק ארגון הפיקוח על העבודה**) וסעיף 61(א)(2) לחוק, במידה ולא קויים צו בטיחות, ניתן להשית קנס העומד על 29,200 ש"ח.

(ד) באשר לעבירות על תקנות החשמל (מיתקן חשמל ארעי באתר בניה במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג-2002 (להלן- **תקנות החשמל**): מאחר והחובה לפעול על פי תקנות החשמל מעוגנת בתקנה 163 לתקנות עבודות בניה, הרי עבירה על תקנות החשמל מהווה עבירה על תקנות עבודות בניה. משכך, הקנס המירבי על עבירה כזו הינו 14,400 ש"ח. כאשר מדובר בעבירה שעשויה היתה לגרום מוות או חבלת גוף, הקנס המירבי יעמוד על 29,200 ש"ח (סעיפים 219 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה; סעיף 61(א) לחוק).

13. להלן אציג את העבירות שנכללו במסגרת ארבעת האישומים המגבשים את האירוע, ולצידן את שיעורי הקנסות המירביים הרלבנטיים שניתן להטיל על כל אחד מהנאשמים:

(א) עבירה אחת על פקודת הבטיחות בעבודה (היא עבירה (א) לאישום הראשון)- קנס בגובה 14,400 ש"ח;

(ב) 13 עבירות על פקודת הבטיחות בעבודה והתקנות מכוחה, שהיה בהן כדי לגרום לחבלת גוף או למוות (הן עבירות (ב)-(ז) ו-(יא) לאישום הראשון; עבירות (א)-(ב) לאישום השני; ועבירות (א)-(ג) ו-(ז) לאישום השלישי)- קנס בגובה 29,200 ש"ח בגין כל אחת מהן.

(ג) שבע עבירות על תקנות החשמל, שהן עבירות על פקודת הבטיחות בעבודה, שהיה בהן כדי לגרום לחבלת גוף או למוות (הן עבירות (ח)-(י) לאישום הראשון ועבירות (ד)-(ו) לאישום השלישי)- קנס בגובה 29,200 ש"ח בגין כל אחת מהן.

(ד) שמונה עבירות על תקנות הדרכת עובדים (הן עבירות (יב)-(טו) לאישום הראשון ועבירות (ח)-(יא) לאישום השלישי)- קנס בגובה 14,400 ש"ח בגין כל אחת מהן.

(ה) שתי עבירות על חוק ארגון הפיקוח על העבודה (הן עבירות (א)-(ב) לאישום הרביעי)- קנס בגובה 29,200 ש"ח בגין כל אחת מהן.

14. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, יש לבחון גם מהי מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות שבגין ביצוען הורשעו הנאשמים. עיון בגזרי דין שניתנו בבית הדין הארצי לעבודה והן בבתי הדין האזוריים לעבודה בהתייחס לסוגי האישומים בהם הורשעו הנאשמים מעלה כי טווח הענישה נע בין 25% ל- 50% מגובה הענישה המירבית.

15. מיום 9.9.1969 כ"ח למשל, בת"פ (אזורי ת"א) 57761-02-14 **מדינת ישראל נ' אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ** (17.11.2016) הורשעה הנאשמת בעבירה בגין אי מילוי חובה למנות מנהל עבודה ואי מסירת דיווח, עבירות לפי תקנות עבודות בניה. זאת, לאחר שבמהלך ביקורת לא נכח במקום מנהל עבודה. לנאשמת ניתן במקום צו להפסקת העבודות, ולמחרת היום הגישה הנאשמת הודעה על מינוי מפקח, וזו אושרה כדין. מדובר היה בהרשעה ראשונה. לאחר שקבע בית הדין כי טווח הענישה ההולם את העבירות דנן בנסיבות ביצוען עומד על 30%-50% מהקנס העונשי המירבי לעבירות, השית על הנאשמת קנס על סך 25,000 ש"ח וחייב אותה לחתום על התחייבות בסך 58,400 לשלוש שנים, שלא לעבור על עבירה.

16. כ"ח למשל, בת"פ (אזורי ת"א) 44094-11-14 **מדינת ישראל נ' דבוש גל** (2.5.2016) הורשע הנאשם בעבירות של התקנת משטחי עבודה מהם אדם עלול ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ללא גידורים, בניגוד לתקנות עבודות בניה ולפקודת הבטיחות בעבודה; וכן בהיעדר השגחה ניאותה ואי נקיטת אמצעים על ידי הממונה על העבודה, בניגוד לתקנות ציוד מגן ופקודת הבטיחות בעבודה. בית הדין האזורי הדגיש כי הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ובכך חסך הליך שיפוטי יקר, וכן פעל באופן מיידי לתיקון המחדל. מדובר היה בהרשעה ראשונה. עוד עמד בית הדין על כך שבעבירות על חוקי הבטיחות בעבודה תקרת הקנס עומדת על 50% מגובה הקנס המירבי. בנסיבות העניין, העמיד בית הדין האזורי את מתחם הענישה הראוי ביחס לכל אחת משתי העבירות בהן הורשע הנאשם על 25%-50% מגובה הקנס המירבי (29,000 ש"ח בגין כל עבירה), היינו בין 7,250 ש"ח ל-14,500 ש"ח, ולבסוף בחר להשית על הנאשם בגין כל אחת משתי העבירות קנס בגובה 30% מהקנס המירבי, היינו, קנס בסך של 8,700 ש"ח, ובסה"כ בגין שתי העבירות קנס בסך 17,400 ש"ח. כן חוייב הנאשם לחתום על התחייבות לשלוש שנים שלא לעבור על הוראות פקודת הבטיחות בעבודה והתקנות שהותקנו מכוחה.

17. כ"ח למשל, בת"פ (אזורי נצ') 4552-02-15 **מדינת ישראל-משרד הכלכלה נ' בר ובניו חברה לבניין ופיתוח בע"מ** (6.9.2015), הורשעה הנאשמת בעבירות שונות, ובהן: אי הודעת פרטי בניה, בניגוד לפקודת הבטיחות בעבודה; אי הודעה על מינוי מנהל עבודה, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; העדר השגחה על ידי מנהל עבודה, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי הצגת שלט באתר הבניה, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי גידור משטחי עבודה ומדרכת מעבר, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; ציוד ואביזרי חשמל לא תקינים, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי אספקת ציוד מגן, בניגוד לתקנות ציוד מגן; אי הדרכה, אי מסירת מידע בכתב בדבר סיכונים ואי ניהול פנקס הדרכה, בניגוד לתקנות הדרכת עובדים. הנאשמת הודתה באשמתה בעבירות מושא כתב האישום, ובין הצדדים הושג הסדר טיעון סגור, אשר הוגש לאישור בית הדין האזורי. בית הדין אימץ את הסכמות הצדדים, והשית על הנאשמת קנס בגובה 50,000 ש"ח וכן חייב אותה לחתום על התחייבות ע"ס 60,000 לשלוש שנים, שלא לעבור על הוראות פקודת הבטיחות בעבודה ותקנות עבודות הבניה. דובר שם על כשמונה אישומים שונים, כשבגין כל אחד מהם ניתן היה להטיל קנס בגובה 14,400 ש"ח ועד ל- 29,200 ש"ח- הכל בהתאם למקור ההוראה, כאשר הקנס שהוטל מבטא ענישה בשיעור של כ- 25% מגובה

הקנס המירבי שניתן היה להשית על הנאשמת.

18. כך למשל, בת"פ (אזורי ב"ש) 21828-05-14 **מדינת ישראל נ' א.פ. פורמיקה סנטר (1998) בע"מ** (26.7.2015) (להלן - **ענין פורמיקה סנטר**) הורשעה הנאשמת בגין אי גידור לבטח של חלק מסוכן של המכונה, עבירה על פקודת הבטיחות בעבודה; אי מסירת מידע בכתב, עבירה על תקנות הדרכת עובדים; ובגין אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנות הדרכת עובדים. הנאשם הורשע- בגין אחריות מנהל, שותף או פקיד אחראי- בעבירה על פקודת הבטיחות בעבודה; אי מסירת תמצית מידע בכתב, עבירה על תקנות הדרכת עובדים; ובאי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנות הדרכת עובדים. בעניין שם, הורשעו הנאשמים בהתאם להודאתם, והצדדים הגיעו להסדר טיעון סגור, לפיו יוטלו על הנאשמים קנסות בשיעור של 30% מהקנס המירבי. בית הדין האזורי קיבל את הסדר הטיעון, והשית על הנאשמת קנס בגובה 34,800 ש"ח (מתוך 115,400 ש"ח- קנס מירבי) ועל הנאשם קנס בסך 17,400 ש"ח- (מתוך 58,000 ש"ח- קנס מירבי). עוד חוייבו הנאשמים לחתום על התחייבות לשלוש שנים לפיה אם יעברו עבירה על פקודת הבטיחות בעבודה או על תקנות הדרכת עובדים, יושת עליהם קנס בסך 29,200 ש"ח בגין כל עבירה על הפקודה וקנס בסך 14,400 ש"ח בגין כל עבירה על התקנות.

19. באשר לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה, ניתן להפנות לענין שנדון בדב"ע (ארצי) נו/8-3 **מדינת ישראל נ' החברה לחקלאות בגליל העליון (ח.ח.ג.ע 1988) בע"מ**, פד"ע לא 235 (1996), שם הורשעה המשיבה, בהתאם להודאתה, בעבירה על פי סעיפים 219(א)(ב), 222 ו- 225 לפקודת הבטיחות בעבודה ובעבירה על תקנות 9 ו- 15 לתקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות במכונות חקלאיות), התשמ"ח- 1988. במקרה שנדון שם, בשים לב לכך שמדובר היה בעבירה חוזרת, הטיל בית הדין הארצי קנס בשיעור 35% מהקנס המירבי.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

20. מכאן אפנה לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות במקרה דנן. אלו מנויות בסעיף 40ט לחוק. על הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות כבר עמדתי לעיל (ראו גם סעיף 139 להכרעת הדין). כאמור, מטרתם של דיני הבטיחות בעבודה הינה שמירה על בטחונם ושלומם של העובדים באתר הבניה מפני סיכונים טבעיים העשויים להתרחש לאור אופי הפעילות שם. זאת, משאי הקפדה יתרה על קיומן של חובות אלה עלול להביא לפגיעה חמורה בשלמות גופם וחייהם. לא ניתן להקל ראש עם הסיכון החמור שעלול היה להתממש בענייננו. אמנם, לא הוכח שבפועל נגרם נזק מביצוע העבירות השונות, וברי כי הדבר עשוי להיחשב כשיקול לקולא, אולם אין בנסיבה זו כדי לייתר את הצורך להעניש את הנאשמים על העבירות שבוצעו, אשר סיכנו חיים. באשר לסיבות שהביאו את הנאשמים לבצע את העבירות, כבר ציינתי כי המניע לביצוע העבירות היה כלכלי.

21. על עדן לבונה- כמבצעת העבודה באתר ומעסיקתם של עובדיה- מוטלת, מבין שני הנאשמים, האחריות העיקרית לביצוע העבירות. היא זו שהפיקה את התועלת הכלכלית מאי נקיטת אמצעי הבטיחות בעבודה באתר. היא זו שהאחריות מוטלת עליה בהתאם לדיני הבטיחות בעבודה השונים. היא זו שעובדיה מצפים ממנה כי תדאג לשלומם בעת ביצוע העבודה.

22. באשר לחלקו היחסי של פדלון בביצוע העבירות, יש ליתן את הדעת כי כמי ששימש בעליה ומנהלה של עדן לבונה, היה פדלון הרוח החיה מאחורי עדן לבונה. כעולה מהכרעת הדין, הוא זה שייצג את עדן לבונה בפני נציגי משרד הכלכלה; הוא זה שבפועל גרם לכך כי ינקטו- או לא ינקטו- אמצעי בטיחות על ידי עדן לבונה באתר. בכל הנוגע למחדלי הבטיחות בעבודה שנתגלו באתר, פדלון היה האדם היחיד שפעל בשם עדן לבונה. חרף זאת, אין לשכוח כי מבצעת הבניה והמעסיקה היתה עדן לבונה. עדן לבונה היא תאגיד, אשר לעולם יפעל באמצעות פעולותיהם של אנשים בשר ודם. בשל כך אין אותם אנשים בשר ודם הופכים להיות התאגיד עצמו. אין זהות בין פדלון- למרות היותו מנהלה ובעליה של עדן לבונה- לבין עדן לבונה. משכך, חלקו היחסי של פדלון בביצוע העבירות נופל מזה של עדן לבונה.

23. בהכרעת הדין קבעתי כי הנאשמים היו מודעים, למצער על דרך עצימת עיניים, ליסודות העבירות בהן הורשעו. יש ליתן את הדעת כי החומרה בביצוע העבירות אינה זהה בכל האישומים. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, העבירות שבוצעו במסגרת האישום השני, היו חמורות מאלה שבוצעו באישום הראשון. זאת, מאחר ולנאשמים כבר ניתנה התראה על הליקויים עוד בביקורת הראשונה שבוצעה באתר ביום 12.11.13. העבירות שבוצעו במסגרת האישום השלישי היו חמורות מאלה של האישומים הראשון והשני, מאחר וניתנה לנאשמים התראה על ליקויים אלו בשני מועדים שקדמו לכך- ב-12.11.13 וב-20.11.13- ולמרות זאת, לא פעלו לתיקונם. כך גם באשר לעבירה של הפרה ביום 25.12.13 של צו הבטיחות, עבירה שבוצעה למרות התראות שניתנו לנאשמים על ידי נציגי משרד הכלכלה. התמונה המצטיירת, איפוא, היא של התנהגות עבריינית המתעלמת מהתראות והוראות הניתנות על ידי הגורמים המוסמכים על אכיפת דיני הבטיחות בעבודה. מנגד, נסיבות הקשורות בביצוע העבירות המצדיקות הקלה בעונשם של הנאשמים, מצויות בכך כי בפועל לא נגרם נזק כלשהו למי מהעובדים באתר; וכי כל העבירות בוצעו בפרק זמן מצומצם. בנוסף, הנאשמים פעלו בסופו של דבר לתקן את הליקויים, דבר שהביא לביטולו של צו הבטיחות.

24. הגם שקבעתי כי בענייננו יש לראות בכלל העבירות בהן הורשעו הנאשמים אירוע אחד, ברי כי ריבוי העבירות יילקח בחשבון בעת השתת העונש, במיוחד לאור העובדה כי חלק מעבירות אלה חזרו על עצמן פעמיים ואף שלוש פעמים. הדבר ימצא ביטוי בכך שהעונש שייקבע בגין העבירות באישום השני יהיה חמור מזה שייקבע לעבירות באישום הראשון; והעונש שייקבע בגין העבירות באישום השלישי יהיה חמור מזה שייקבע לעבירות באישומים הראשון והשני. כך גם באשר לעבירה של הפרת צו הבטיחות ביום 25.12.13, לה ייקבע עונש חמור מזה של עבירת הפרת צו הבטיחות ביום 20.11.13 (ע"פ (ארצי) 3612-09-14 **מדינת ישראל נ' אלזיאדנה**, פסקה 16 לפסק הדין (25.10.2016)).

מצבם הכלכלי של הנאשמים

25. מאחר ועסקינן במתחם ענישה שעניינו קנס כספי, יש ליתן את הדעת - במסגרת השיקולים לקביעת מתחם הענישה ההולם - למצבם הכלכלי של הנאשמים (סעיף 40 לחוק). בענין זה נטען לגבי עדן לבונה כי אינה פעילה עוד. המאשימה הציגה דו"ח של רשם החברות (מוצג ת/20) ממנו עולה כי החברה רשומה ברשם החברות תחת הסטטוס המשפטי של "פעילה". בטיעוניהם, הסבירו הנאשמים כי עדן לבונה אינה פעילה עוד והסיבה שלא פורקה מרצון טמונה בכך שהיא נתונה בחובות. אקבע כי טענה זו של הנאשמים לא הוכחה. משהוצג דו"ח רשם החברות על ידי המאשימה, עבר הנטל אל הנאשמים לסתור את האמור בו. זאת ניתן היה לעשות ללא קושי, למשל, על ידי הצגת אישור מרואה החשבון המטפל בענייניה של עדן לבונה או באמצעות הצגת ראיות אחרות. הדבר לא נעשה על ידי הנאשמים. משכך,

אקבע כי עדן לבונה היא חברה פעילה.

26. באשר לפדלון, הרי זה לא עמד בנטל הראיה להראות כי מצבו הכלכלי אינו טוב כפי שטען. לא הוצגה בפני ולו ראייה אחת הנוגעת למצבו הכלכלי. כך, לא הוצג אישור מהבנק בו מתנהל חשבונו של פדלון. כך, לא הוצגה אסמכתא לטענתו כי על הדירה בה הוא מתגורר רשומה משכנתא. לעומת זאת, אני מקבל את טענתו כי אינו עובד כיום. טענה זו נראית סבירה בשים לב לגילו של פדלון - הוא בן 72 כיום - נתון עליו לא חלקה המאשימה. אלא שהעובדה כי אינו עובד כיום, אינה מצביעה בהכרח כי מצבו הכלכלי אינו טוב. בענין זה, כאמור, לא עמד פדלון בנטל הראיה.

27. לאור כל אלה, לא הוכח כי הנאשמים מצויים במצב כלכלי לא טוב, ושיקול זה לא יהווה טעם לקביעת מתחם ענישה מופחת.

מתחם הענישה ההולם

28. לאחר שנתתי דעתי לכל אלה, אני קובע כי בנוגע לעדן לבונה מתחם הענישה ההולם את האירוע עומד על קנס כספי בטווח שבין 128,500 ש"ח לבין 386,000 ש"ח. הרף העליון של מתחם זה עומד על 50% מהקנס המירבי שניתן היה להשית על עדן לבונה. הרף התחתון עומד על שיעור של שליש מהרף העליון של הענישה האמורה (השוו: ענין חדוות הורים, פסקה 23 לפסק הדין). רף הענישה לו טענה המאשימה נראה לי בלתי מידתי. ער אני לריבוי העבירות בהן הורשעו הנאשמים, אולם אין זה השיקול היחידי שיש להביא בחשבון בעת קביעת מתחם הענישה ההולם. לא ניתן להתעלם משיקולים אחרים שפורטו לעיל, המטים את הכף לקולא, ביניהם העובדה שמדובר בעבירות שנעברו תוך פרק זמן קצר יחסית; הליקויים תוקנו בסופו של דבר; ולא נגרם נזק גוף לאיש.

29. באשר לפדלון, קבעתי כבר כי אין להשוות את מקרהו לזה של עדן לבונה. חלקו באירוע כמנהל ובעלים של התאגיד מצומצם יותר משל התאגיד עצמו (באשר לרף ענישה מופחת המוטל על נושא משרה בהשוואה לרף הענישה המוטל על תאגיד, ראו ענין פורמיקה סנטר; השוו: סעיף 5 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991). אני מעמיד את מתחם הענישה לגביו על מחצית ממתחם הענישה כפי שנקבע לגבי עדן לבונה. הרף העליון במתחם זה יעמוד על קנס כספי בגובה 25% מהקנס המירבי שניתן להשית על פדלון. הרף התחתון יעמוד על שיעור של שליש מהרף העליון הנ"ל. מתחם הענישה לגבי פדלון יעמוד, איפוא, על טווח שבין 64,200 ש"ח לבין 193,000 ש"ח.

העונש שיש להשית על הנאשמים

30. מכאן לגזירת עונשם של הנאשמים (סעיף 40 לחוק העונשין). בשלב זה, יש לתת את הדעת לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. בראש ובראשונה יש ליתן את הדעת כי למי מהנאשמים אין עבר פלילי קודם. המאשימה לא טענה אחרת. כן נטען על ידי המאשימה כי בעבר הוצאו לנאשמים צווי בטיחות (ראו סעיף 137 להכרעת הדין). אלא שנסיבות הוצאה זו בעבר של צווי הבטיחות - כלל לא הוכחו, ואין היא יכולה להוות ראייה לעבר פלילי. נסיבה נוספת שיש ליתן אליה את הדעת היא גילו של פדלון - גיל 72. אין מדובר באדם צעיר והדבר מהווה שיקול

לקולא. יצוין כי לא הוכח שמצבו הרפואי של פדלון הוא כזה שיש בו להוות נסיבה לקולא. מסקנה זו נלמדת מעיון באישור הרפואי שהציג פדלון (מוצג נ/7).

31. באשר לפגיעה של העונש בפדלון, נכון הדבר כי פדלון לא הוכיח שמצבו הכלכלי אינו שפיר, אלא שאין הדבר שולל אפשרות כי הטלת עונש בדמות קנס בשיעור גבוה - כפי שביקשה המאשימה - עשויה להיות קשה מבחינתו, בשל גילו והיכולת לשקם עצמו מבחינה כלכלית. נסיבה נוספת שיש ליתן עליה את הדעת היא שפדלון שיתף פעולה עם רשויות החקירה: הוא מסר הודעה תחת אזהרה וסיפק מסמכים לגורמי האכיפה. עוד נסיבה טמונה בכך שפדלון העיד - וגרסתו לא נסתרה - כי הוא נוהג לתרום בסתר לצדקה. לחומרה יש לציין כי הנאשמים לא נטלו אחריות על מעשיהם. הדבר נלמד מטענתם כי העבירות נעברו בשל אי היכרותם עם הוראות הבטיחות בעבודה ובשל אי מינוי מנהל עבודה. גרסה זו כבר דחיתי לעיל. לעומת זאת, בסופו של יום כן תוקנו הליקויים באתר, ולראיה שצו הבטיחות בוטל. הדבר מלמד על כך שנאשמים לא התעלמו לגמרי מהנחיות גורמי האכיפה במשרד הכלכלה.

32. לאחר שנתתי את דעתי לכל אלה, אני משית על עדן לבונה קנס כספי בגובה 265,100 ש"ח. קנס זה חושב באופן הבא:

(א) בגין העבירות בהן הורשעה עדן לבונה באישום הראשון, יושת קנס בגובה 117,960 ש"ח, המשקף 30% מהקנס המירבי.

(ב) בגין העבירות בהן הורשעה עדן לבונה באישום השני, יושת קנס בגובה 20,440 ש"ח, המשקף 35% מהקנס המירבי.

(ג) בגין העבירות בהן הורשעה עדן לבונה באישום השלישי, יושת קנס בגובה 104,800 ש"ח, המשקף 40% מהקנס המירבי.

(ד) בגין העבירות בהן הורשעה עדן לבונה באישום הרביעי: לעבירות אלו יש להקנות חומרה יתרה, משום שיש בהן ביטוי להפרת צו שניתן כדין על ידי גורם מוסמך. משכך, מוצדק לקבוע בגין עונש ששיעורו באחוזים מהקנס המירבי יהיה גבוה מזה של העבירות האחרות על פי המועד בו נעברו. על כן, בשל העבירה של הפרת צו הבטיחות ביום 20.11.13, יושת קנס בגובה 10,220 ש"ח, המשקף 35% מהקנס המירבי. בשל העבירה של הפרת צו הבטיחות ביום 25.12.13, יושת קנס בגובה 11,680 ש"ח, המשקף 40% מהקנס המירבי.

33. קנס זה ישולם על ידי עדן לבונה ב- 10 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 15.3.17. כמו כן תחתום עדן לבונה, באמצעות פדלון, על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק - להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על פקודת הבטיחות בעבודה; תקנות עבודות בניה; תקנות ציוד מגן; חוק ארגון הפיקוח על העבודה; ותקנות הדרכת עובדים. גובה ההתחייבות יהיה 70,000 ש"ח. עדן לבונה תחתום על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 15.3.17 שאם לא כן ניתן יהיה לעצור את פדלון ולהביאו בפני שופט לשם מתן התחייבות זו בשם החברה.

34. על פדלון אני משית קנס כספי בגובה 89,300 ש"ח. קנס זה חושב באופן הבא:

(א) בגין העבירות בהן הורשע פדלון באישום הראשון, יושת קנס בגובה 39,300 ש"ח, המשקף 10% מהקנס המירבי.

(ב) בגין העבירות בהן הורשע פדלון באישום השני, יושת קנס בגובה 7,000 ש"ח, המשקף 12% מהקנס המירבי.

(ג) בגין העבירות בהן הורשע פדלון באישום השלישי, יושת קנס בגובה 36,600 ש"ח, המשקף 14% מהקנס המירבי.

(ד) בגין העבירות בהן הורשע פדלון באישום הרביעי: בשל העבירה של הפרת צו הבטיחות ביום 20.11.13, יושת קנס בגובה 2,900 ש"ח, המשקף 10% מהקנס המירבי. בשל העבירה של הפרת צו הבטיחות ביום 25.12.13, יושת קנס בגובה 3,500 ש"ח, המשקף 12% מהקנס המירבי.

35. קנס זה ישולם על ידי פדלון ב- 20 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 15.3.17. כמו כן יחתום פדלון על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק - להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על פקודת הבטיחות בעבודה; תקנות עבודות בניה; תקנות ציוד מגן; חוק ארגון הפיקוח על העבודה; ותקנות הדרכת עובדים. גובה ההתחייבות יהיה 40,000 ש"ח. פדלון יחתום על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 15.3.17 שאם לא כן ניתן יהיה לעצרו ולהביאו בפני שופט לשם מתן התחייבות זו.

36. לצדדים מוקנית, תוך 45 ימים מעת שיומצא להם גזר דין זה, זכות לערער על פסק הדין בפני בית הדין הארצי לעבודה בירושלים.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, י"ד טבת תשע"ז, 12 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.